

ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

«Τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν» (Β' Κορινθ. ιγ', 9)

Εὐλογημένη Χρονιά

μέ τήν Οἰκογένεια κοντά στήν Ἐκκλησία

Τεύχος 68ον ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2023

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΦΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ

ΧΙΟΣ

Ο Σεβασμιώτατος μαζί με αναγνώστες της Ί. Μ. Χίου μετά την εὐλόγησιν
τῆς Ἀγιοβασιλόπιττας εἰς τόν Ί. Μητροπολιτικόν Ναόν Χίου (03.01.2023).

Ο Σεβ. Χίου ἀπονέμει τόν Σταυρόν τοῦ Ἀγ. Ἰσιδώρου εἰς τήν
κ. Μαριάνναν Πελαντῆ, Λιδασκάλισσαν (Παναγία Ἐρεθιδιανή 20.11.2022).

Αριθμ. Πρωτ. 71

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΗΡΙΟΣ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΕΙ
ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩΛ ΘΕΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,
ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,
ΠΑΡ' ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ, ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΤΧΩΡΗΣΙΣ

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἀρχιερεῖς καί τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Εὐδοκία καί χάριτι τοῦ πανοικτίρμονος καί πανδώρου Θεοῦ, διάγοντες ἤδη τήν εὐλογημένην περίοδον τοῦ Κατανυκτικοῦ Τριωδίου, εἰσερχόμεθα αὖριον εἰς τήν Ἁγίαν καί Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, εἰς τό στάδιον τῆς παθοκτόνου νηστείας καί τῆς «πανσέπτου ἐγκρατείας», κατά τό ὅποιον ἀποκαλύπτεται τό βάθος τοῦ πλούτου τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Παραδόσεως καί ἡ ἀνύστακτος μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας διά τήν πνευματικήν προκοπήν τῶν τέκνων της. Ὡς ὑπενθυμίζει ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Κρήτης (Ιούνιος, 2016), «ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπαρεγκλίτως στοιχοῦσα εἰς τε τά ἀποστολικά θεσπίσματα καί τούς συνοδικούς κανόνας καί εἰς τήν καθ' ὅλου πατερικήν παράδοσιν, διεκήρυξε πάντοτε τήν ὑψίστην ἀξίαν τῆς νηστείας διά τόν πνευματικόν βίον τοῦ ἀνθρώπου καί τήν σωτηρίαν αὐτοῦ» (Ἡ σπουδαιότης τῆς νηστείας καί ἡ τήρησις αὐτῆς σήμερον, § 1).

Τά πάντα εἰς τήν ζωήν τῆς Ἐκκλησίας ἔχουν ἄσειστον θεολογικόν θεμέλιον καί σωτηριολογικήν ἀναφοράν. Οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ἀσκοῦν τό «κοινόν ἄθλημα» τῆς ἀσκήσεως καί τῆς νηστείας «ἐν παντί εὐχαριστοῦντες» (Θεσσ. Α' ε', 18). Ἡ Ἐκκλησία καλεῖ τά τέκνα τῆς νά διατρέξουν τόν δόλιχον τῶν ἀσκητικῶν γυμνασμάτων ὡς πορείαν πρὸς τό Ἅγιον Πάσχα. Ἀποτελεῖ κεντρικήν ἐμπειρίαν τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, ὅτι ὁ γνήσιος ἀσκητισμός δέν εἶναι ποτέ σκυθρωπός, ἀφοῦ διαποτίζεται ἀπό τήν προσδοκίαν τῆς ἀναστασίμου εὐφροσύνης. Ἡ ὕμνολογία μας ἀναφέρεται εἰς τό «ἔαρ τῆς νηστείας».

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, μακράν τῶν παγίδων τοῦ νεοπλατωνίζοντος δυϊσμοῦ καί τῆς ἀλλοτριωτικῆς «σωματοκτονίας», ὁ γνήσιος ἀσκητισμός εἶναι ἀδιανόητον νά ἀποβλέπη εἰς τήν ἐξουθένωσιν τοῦ «κακοῦ σώματος» χάριν τοῦ πνεύματος καί τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς ψυχῆς ἐκ τῶν βασανιστικῶν δεσμῶν του. Ὅπως τονίζεται, «ἡ ἄσκησις, στήν αὐθεντική ἐκφρασί της, δέν στρέφεται κατὰ τοῦ σώματος, ἀλλά κατὰ τῶν παθῶν, ἡ ρίζα τῶν ὁποίων εἶναι «πνευματική», ἀφοῦ «πρωτοπαθής» εἶναι ὁ νοῦς. Μᾶλλον τό σῶμα δέν εἶναι ὁ μέγας ἀντίπαλος τοῦ ἀσκητῆ».

Ἡ ἀσκητική προσπάθεια ἐπιδιώκει τήν ὑπέρβασιν τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ, χάριν τῆς «οὐ ζητούσης τά ἑαυτῆς» ἀγάπης, ἄνευ τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος παραμένει ἐγκλωβισμένος εἰς τόν ἑαυτόν του, εἰς τό «ἀδηφάγον ἐγώ» καί τās ἀκορέστους ἐπιθυμίας του. Ὁ ἐγωκεντρικός ἄνθρωπος συρρικνώνεται, χάνει τήν δημιουργικότητά του, κατὰ τό ἔξοχον, «ὅ,τι δίνουμε πολλαπλασιάζεται, ὅ,τι κρατᾶμε γιά τόν ἑαυτό μας εἶναι χαμένο». Διά τόν λόγον αὐτόν, ἡ σοφία τῶν Πατέρων καί ἡ πείρα τῆς Ἐκκλησίας συνδέουν τήν περίοδον τῆς νηστείας μέ τήν «δαψίλειαν τῆς ἐλεημοσύνης», μέ ἔργα εὐποιᾶς καί φιλανθρωπίας, τά ὁποῖα εἶναι ἔνδειξις ὑπερβάσεως τῆς φιλαυτίας καί ὑπαρξιακῆς πληρότητος.

Ἡ ὀλιστικότητα εἶναι ἐν παντί καιρῷ τό χαρακτηριστικόν τῆς ζωῆς ἐν Ἐκκλησίᾳ. Λειτουργική ζωή, ἀσκήσις καί πνευματικότης, ποιμαντική μέριμνα καί ἐγκόσμιος καλή μαρτυρία, εἶναι ἐκφράσις τῆς ἀληθείας τῆς πίστεώς μας, στοιχεῖα ἀλληλένδετα καί ἀλληλοσυμπληρούμενα τῆς χριστιανικῆς μας ταυτότητος, μέ κοινόν σημεῖον ἀναφορᾶς καί κατεύθυνσιν τήν Βασιλείαν τῶν Ἑσχάτων καί

τήν ἐν αὐτῇ πλήρωσιν καί πληρότητα τῆς Θείας Οἰκονομίας. Ἐνῷ ἡ ἐκκλησιαστική ζωὴ εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς ἀντανακλᾶ καί εἰκονίζει τὴν ἐρχομένην Βασιλείαν τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶναι τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον, ὅπως ὑπογραμμίζει μετ' ἐμφάσεως ὁ προσφάτως ἐκδημήσας πρὸς Κύριον μακαριστὸς Μητροπολίτης Περγάμου Ἰωάννης «ἐκφράζει τὴν Ἐκκλησίαν στὴν πληρότητά της» (Βασιλείας Θεοῦ ἐκτύπωμα, Μέγαρο 2013, σ. 59). Ἡ «καθαρά κοινωνία», ἡ ἐκκλησιοποίησις τῆς ὑπάρξεώς μας, ὡς μετοχή εἰς τὴν Θείαν Εὐχαριστίαν, εἶναι τὸ «τέλος» τῆς νηστείας, ὁ «στέφανος» καί τὸ «βραβεῖον» τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων (βλ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, *Εἰς τὸν Ἡσαΐαν Ὁμιλίας*, στ': *Εἰς τὰ Σεραφεῖμ*, PG 56, 139).

Σήμερον, εἰς ἐποχὴν ἀποϊεροποιήσεως τῆς ζωῆς, ὅπου ὁ ἄνθρωπος «προσδίδει μεγάλη σημασία σέ ἐντελῶς ἀσήμαντα πράγματα», ἡ χριστιανικὴ μας ἀποστολὴ εἶναι ἡ ἔμπρακτος ἀνάδειξις τοῦ ὑπαρξιακοῦ βάθους τοῦ ὀρθοδόξου «τριπύχου τῆς πνευματικότητος», ὡς ἀδιασπάστου ἐνότητος λειτουργικῆς ζωῆς, ἀσκητικοῦ ἥθους καί ἀλληλεγγύης, τῆς πεμπτουσίας τῆς ἀξιολογικῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὸν χώρον τοῦ ἥθους καί τοῦ πολιτισμοῦ, τὴν ὁποίαν συγκροτεῖ ἡ πίστις εἰς Χριστόν καί ἡ θεοδώρητος ἐλευθερία τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Θεωροῦμεν ἰδιατέρως σημαντικόν, νὰ ζῶμεν τὴν Ἁγίαν καί Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν ὡς ἀποκάλυψιν καί βίωσιν τοῦ ἀληθοῦς νοήματος τῆς ἐλευθερίας «ἡ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε» (Γαλ. ε', 1).

Μέ αὐτὰς τὰς σκέψεις καί μέ αἰσθήματα ἀγάπης καί τιμῆς, εὐχόμεθα εἰς ὑμᾶς τοὺς Τιμιωτάτους ἐν Χριστῷ ἀδελφούς καί εἰς τὰ ἀνά τὴν οἰκουμένην πνευματικὰ τέκνα τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας εὐδρομον τὸ στάδιον τῆς νηστείας, ἐπικαλούμενοι ἐπὶ πάντας ὑμᾶς τὴν χάριν καί τὸ ἔλεος τοῦ ἀεὶ εὐφραينوμένου ἐπὶ τοῖς ἀσκητικοῖς ἄθλοις τοῦ λαοῦ Αὐτοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, Οὗ τὸ κράτος τῆς Βασιλείας εἴη εὐλογημένον καί δεδοξασμένον, νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή, βκγ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος

διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις : Ἰωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Ἀθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 619

Αριθ.

Ἀθήνησι τῇ 9ῃ Φεβρουαρίου 2023

Διεκπ. 269

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 3071

Θέμα: «Περὶ τῶν Ἱερατικῶν Κλήσεων»

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἡ Μητέρα μας Ἐκκλησία ὅρισε σήμερα, ἀκριβῶς στό κέντρο τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, νά προτίθεται ὁ Τίμιος καί Ζωοποιός Σταυρός πρὸς ἀναψυχή καί ὑποστηρικμό μας καί εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Πάθους τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθὼς διαβάσαμε στὸν ἱερό Συναξαριστή. Σύμφωνα μέ τὸν ἱερό ὕμνογράφο τῆς Κυριακῆς τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ εὐφραίνεται καί ἀγάλλεται γιατί ὡς ἄλλος Παράδεισος προσκυνεῖ «τό ζωηφόρον ξύλον τοῦ Σταυροῦ», ὁ Ὅποιος ἀποτελεῖ τό περιτείχισμα καί τό ἐδραίωμά Της.

Ὑψώνεται ἱεροπρεπῶς καί προτίθεται εἰς προσκύνησιν ὁ Τίμιος καί Ζωοποιός Σταυρός τοῦ Κυρίου ἀπὸ τίς χοϊκές παλάμες τῶν οἰκονόμων τῆς Χάριτος, τῶν Ἱερέων τῆς Ἐκκλησίας, ἀποτελῶντας γι' αὐτοὺς «κράτος καί ὀχύρωμα», «καύχημα καί

διάσωμα». Γι' αυτό καί ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει θεσπίσει τήν τιμή καί τήν προβολή τῶν Ἱερατικῶν Κλήσεων κατά τήν σημερινή Κυριακή τῆς Σταυροπροσκυνήσεως. Γιά νά τονίσει μέ αὐτόν τόν τρόπο τό γεγονός ὅτι διά τῆς σταυροφόρου Ἱερωσύνης καί τῶν τελουμένων ὑπ' αὐτῆς διά τῆς σημείωσης τοῦ τύπου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Μυστηρίων καί ἁγιαστικῶν πράξεων οἱ πιστοί ἁγιάζονται καί χαριτώνονται, ἀλλά καί βοηθοῦνται νά σηκώσουν τόν δικό τους προσωπικό σταυρό.

Στήν δεύτερη εὐχή τῆς εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονίας βρίσκει-ται ἡ ἀπάντηση στό ἐρώτημα «γιατί χρειάζεται ἡ Ἱερωσύνη»: Ἐπειδή δέν δύναται ἡ ἀνθρώπινη φύση νά ἀντέξει τήν οὐσία τῆς Θεότητος, κατέστησε ὁ Θεός ὁμοιοπαθεῖς διδασκάλους πού ἐπέχουν τόν θρόνο τοῦ Θεοῦ, οἱ ὅποιοι ἔχουν ὡς σκοπό νά ἀναφέρουν θυσίες καί προσφορές στόν Θεό ὑπέρ παντός τοῦ λαοῦ καί ὡς οἰκονόμοι τῆς Χάριτος νά καταρτίζουν τίς ἐμπιστευθεῖ-σες σέ αὐτούς ἀνθρώπινες ὑπάρξεις.

Ὁ Ἱερεὺς χειροτονεῖται γιά νά ὑπηρετεῖ καί νά λειτουργεῖ τά σεπτὰ καί ἄχραντα Μυστήρια τοῦ Θεοῦ στό ἅγιο Αὐτοῦ Θυσιαστήριο καί νά ἀναπέμπει στόν Θεό ὅλα τά πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα τοῦ λαοῦ, τόν ὅποιο τοῦ ἐμπιστεύθηκε ἡ Ἐκκλησία. Νά κηρύσσει τό Εὐαγγέλιο τῆς Βασιλείας καί νά ἱεουργεῖ τόν λόγο τῆς ἀληθείας τοῦ Θεοῦ, νά Τοῦ προσφέρει δῶρα καί θυσίες πνευματικές καί νά ἀνακαινίζει τόν λαό Του διά τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας.

Τήν συνείδηση ὅτι οἱ κληρικοί χειροτονοῦνται γιά νά διακονήσουν τόν λαό τοῦ Θεοῦ, μέσῳ τῆς διδαχῆς καί τῆς τέλεσης τῶν Μυστηρίων, εἶχε ἡ Ἐκκλησία ἤδη ἀπὸ τά πρῶτα βήματά Της. Στό ἀρχαῖο κείμενο Διδασκαλία τῶν Ἀποστόλων καλοῦνται οἱ πιστοί νά τιμοῦν τόν Ἐπίσκοπό τους διότι μέσῳ αὐτοῦ ὁ Κύριος τοὺς χορηγεῖ τό Ἅγιο Πνεῦμα καί σφραγίζονται, διότι ἐκεῖ-νος τοὺς ἀπαλλάσσει ἀπὸ τίς ἁμαρτίες τους, τοὺς ἀναγεννᾷ διά

τοῦ ὕδατος, τοὺς ἀνατρέφει μέ τόν λόγο, τοὺς μορφώνει μέ τά δόγματα καί τοὺς νουθετεῖ, τοὺς κάνει κοινωνοὺς τῆς Εὐχαριστίας τοῦ Θεοῦ καί κληρονόμους τῶν ὑποσχέσεων Του¹.

Προβάλλονται λοιπόν σήμερα ἀπό τήν Ἐκκλησία μας οἱ Ἱερατικές Κλήσεις, οὕτως ὥστε οἱ πιστοί νά ἀναλογισθοῦν τήν στάση τους ἀπέναντι στήν Ἱερωσύνη καί τοὺς Ἱερεῖς, οἱ ὅποιοι τοὺς Τροφοδοτοῦν καί τοὺς Αἰμοδοτοῦν πνευματικά καί οὐσιαστικά διά τῆς διδαχῆς τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καί τῆς τέλεσης τῶν Μυστηρίων, ἀλλά καί τοὺς βοηθοῦν στήν ἄρση τοῦ προσωπικοῦ σταυροῦ τους.

Μέ ἀφορμή ὅμως αὐτόν τόν ἑορτασμό, καλοῦνται καί οἱ ἴδιοι οἱ Ἱερεῖς ὅπως καί οἱ ὑποψήφιοι Κληρικοί νά ἀναλογισθοῦν τό τί σημαίνει Ἱερωσύνη καί πόση ὑπευθυνότητα ἀπαιτεῖ ἡ ἱερατική διακονία. Νά ἀναλογισθοῦν ὅτι, ὅταν ὁ Θεός εὐδοκεῖ καί ἐνδύονται τήν τῆς Ἱερωσύνης Χάριν, αὐτό γίνεται μέ ἀποκλειστικό σκοπό ὅλοι μας νά διακονήσουμε ταπεινά τόν λαό τοῦ Θεοῦ πού ὁ Ἰδιος μᾶς ἐμπιστεύεται, προσφέροντας τήν Θεία Εὐχαριστία «ὑπέρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων καί τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων» σταυρώνοντας καθημερινά τά πάθη καί τίς ἀδυναμίες μας καί ἀποφεύγοντας τίς παγίδες τοῦ Πονηροῦ. Ἐτσι διαφυλάσσουμε τήν Παρακαταθήκη πού θά λάβουμε τήν ἡμέρα τῆς χειροτονίας μας γιά νά τήν παραδώσουμε, ὅταν μᾶς ζητηθεῖ κατὰ τήν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Ἱερωσύνη δέν μᾶς ἀνήκει. Εἶναι τοῦ Χριστοῦ καί μᾶς τήν προσφέρει ὡς ἔργον διακονίας «εἰς οἰκοδομήν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ»², πάντοτε σέ ἀναφορά πρὸς Ἐκεῖνον καί τοὺς ἀδελφούς μέ τοὺς ὁποίους συνἐργαζόμεθα γιά τήν αὐξησιν τοῦ Σώματος Αὐτοῦ. Γι' αὐτό ὀφείλουμε νά τήν δεχόμαστε καί νά τήν διακονοῦμε ταπεινά, ὄχι μέ ἀτομικό, ἀλλά μέ ἐκκλησιαστικό φρόνημα, καί ὄχι μέ ἀτομική, ἀλλά μέ ἐκκλησιαστική συνείδηση. Ἐτσι δέν θά κινδυνεύσουμε νά γίνουμε ἔρμαιο τῆς ἑπαρσης καί τῆς ἀλαζονείας, πού ὁδηγοῦν δυστυχῶς σέ φαινό-

μενα αὐτονόμησης ἀπό τό ὑπόλοιπο Σῶμα, ἀπληστίας, ἀμετρο-
έπειας καί πτώσης σέ παντοειδῆ ἀνομήματα.

Γνωρίζοντας τούς κινδύνους αὐτούς, ἀλλά καί τόν σφοδρό
πόλεμο τοῦ διαβόλου ἐναντίον τῆς Ἱερωσύνης, ὁ Μέγας Βασι-
λειος φροντίζει ἀρκετές φορές στήν Θεία Λειτουργία πού συνέ-
γραψε νά ἐμπνεύσει αὐτό τό ταπεινό φρόνημα στούς Ἱερεῖς,
ὑπενθυμίζοντάς τους ὅτι ὁ Θεός εἶναι Ἐκεῖνος πού τούς δημι-
ούργησε καί τούς ἔφερε σέ αὐτήν τήν ζωή, Ἐκεῖνος πού τούς
ἐπισκέφθηκε «ἐν ἐλέει καί οἰκτιρμοῖς» καί ὅτι οἱ ἴδιοι εἶναι ἄν-
θρωποι ἁμαρτωλοί καί ἀνάξιοι, οἱ ὅποιοι καταξιώθηκαν νά λει-
τουργοῦν στό Θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ, ὄχι ἐξαιτίας τῶν ἀρετῶν
τους ἢ γιατί ἐπιδόθηκαν σέ κάποιες καλές πράξεις, ἀλλά «διά
τά ἐλέη καί τούς οἰκτιρμούς» Του, ἀφοῦ Ἐκεῖνος, μέ τήν δύναμη
τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τούς τοποθέτησε σέ αὐτήν τήν διακονία.

Παιδιά μας εὐλογημένα,

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, ἀφοῦ ἔγινε ἄνθρωπος γιά
τήν σωτηρία μας, φανέρωσε τήν ἀγία Ἐκκλησία Του πρὸς τόν
σκοπό τῆς μεταδόσεως τῆς σωτηρίας στόν κάθε ἕναν ἀπό τούς
πιστούς διά τῆς διδασκαλίας, τοῦ ἁγιασμοῦ καί τῆς καθοδηγή-
σεως αὐτῶν διά τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱερωσύνης. Γι' αὐτό σᾶς
προτρέπουμε καί σᾶς παρακαλοῦμε νά προσεύχεσθε καθημε-
ρινά στόν Σταυρωθέντα καί Ἀναστάντα Κύριό μας νά ἐνισχύει
τόν ἱερό Κλῆρο Του καί νά δίδει στήν Ἐκκλησία Του Ἱερεῖς μέ
ἐπίγνωση τῆς εὐθύνης τους, οἱ ὅποιοι θά ἀνεβαίνουν «ἐν καρ-
δία συντετριμμένη καί πνεύματι ταπεινώσεως» τίς κλίμακες τοῦ
Ἱεροῦ Βήματος καί θά προσφέρουν γιά χάρη ὅλων «δεήσεις καί

ίκεσίας καί θυσίας ἀναιμάκτους», «νῦν καί ἀεί καί εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων».

Σᾶς εὐχόμαστε πατρικά καλό ὑπόλοιπο τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς!

- † Ὁ Ἀθηνῶν **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ**, Πρόεδρος
- † Ὁ Ζιχνῶν καί Νευροκοπίου κ. Ἰερόθεος
- † Ὁ Ἐλευθερουπόλεως κ. Χρυσόστομος
- † Ὁ Σερβίων καί Κοζάνης κ. Παῦλος
- † Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθιμος
- † Ὁ Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβας
- † Ὁ Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν κ. Μᾶρκος
- † Ὁ Σταγῶν καί Μετεώρων κ. Θεόκλητος
- † Ὁ Μάνης κ. Χρυσόστομος
- † Ὁ Φθιώτιδος κ. Συμεών
- † Ὁ Λαρίσης καί Τυρνάβου κ. Ἰερώνυμος
- † Ὁ Καλαβρύτων καί Αἰγιαλείας κ. Ἰερώνυμος
- † Ὁ Περιστερίου κ. Γρηγόριος
- Ὁ Ἀρχιεγγραμματεὺς
- † Ὁ Ὠρεῶν Φιλόθεος

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες ὡς πνευματικοὶ ὁδηγοί

Τοῦ Νικολάου Γ. Ξεζάκη, Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Ἀθηνῶν,
Γ' Ἀντιπροέδρου τοῦ Φ.Σ. ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

Οἱ τιμώμενοι Τρεῖς Ἱεράρχες – Βασίλειος ὁ Μέγας, Θεολόγος Γρηγόριος καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος– παραμένουν, μέ τό πολύκαρπο καί ἀγλαόκαρπο θεολογικό καί ἐκκλησιαστικό τους ἔργο, διαχρονικοὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς Παιδείας. Ἐθεσαν ἀνεξίτηλη τή σφραγίδα τῆς προσωπικότητάς τους, ἐκπέμποντας διαρκή τήν ἀκτινοβολία τους καί συμβάλλοντας στήν πνευματική, ψυχική καί ἠθική στήριξη καί καλλιέργεια τοῦ ἀνθρώπου γιά τήν πορεία του πρὸς τόν Θεό, τή γνώση καί τή μετ' Αὐτοῦ μετοχή καί κοινωνία.

Διακρίθηκαν ὡς γνήσιοι ἐκφραστὲς τῆς θείας ἀλήθειας, ἀκριβεῖς ἐρμηνευτὲς τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἀπαράμιλλοι παιδαγωγοί, συνεπεῖς θεράποντες τῆς Παιδείας καί τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων, χρησιμοποίησαν τήν ἐλληνική φιλοσοφία ὡς ὄχημα μετάδοσης τοῦ χριστιανικοῦ μηνύματος. Ὑπῆρξαν ἀνυπέρβλητοι κοινωνικοὶ ἐργάτες, ἀσύγκριτοι τοῦ Θεοῦ λειτουργοὶ καί ποιμένες, πρότυπα ἀρετῆς καί βίωσης τῆς “ἐν Χριστῷ” ἀλήθειας, λαμπροὶ κήρυκες τῆς θεολογίας γιά τήν πνευματική οἰκοδομή τῶν πιστῶν καί τήν ἀντίκρουση τῶν αἰρετικῶν.

Βασικό μήνυμα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν εἶναι ἡ ἀμεσότατη σχέση μεταξύ θεωρίας καί πράξης. Ἡ θεωρητική γνώση τῆς θείας ἀλήθειας τότε μόνον ἔχει νόημα καί περιεχόμενο ὅταν μεταβάλλεται σέ βίωση, σέ ὑπαρξιακή σχέση μέ τόν Θεό. Σχετικά ἐπισημαίνει ὁ Γρηγόριος Θεολόγος: «Διά πολιτείας ἀνελθε· διά καθάρσεως κτῆσαι τό καθαρόν...τάς ἐντολάς φύλασσε, διά τῶν προσταγμάτων ὁδεύσον· πράξεις γάρ ἐπίβασις θεωρίας». Χαρακτηριστική, ἐπίσης, εἶναι καί ἡ σύσταση τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου: «μετά τῆς τῶν δογμάτων ὀρθότητος καί βίον ἡμῖν γενέσθαι καθαρόν καί πολιτείαν λαμπράν».

Ἡ συνάφεια, ἐπίσης, τοῦ πρόσκαιρου καί αἰώνιου ἀποτελεῖ οὐσιαστική διάσταση στή διδασκαλία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Ἐτσι ὁ Μέγας

Βασίλειος συμβουλεύει καί συνιστά: «μήτε τοῖς θνητοῖς ὡς αἰδίοις ἐναπομείνης, μήτε τῶν αἰδίων ὡς παρερχομένων καταφρονήσης». Νά μή θεωρεῖ, λοιπόν, ὁ ἄνθρωπος τὰ πρόσκαιρα ὡς αἰώνια, οὔτε τὰ αἰώνια νά περιφρονεῖ ὡς παροδικά. «Ἐπιμελοῦ ψυχῆς πράγματος ἀθανάτου» ἐπισημαίνει ὁ ἴδιος ἱερός Πατέρας, δίδοντας προτεραιότητα στά πνευματικά καί αἰώνια.

Πλούσιο καί πολύτιμο ὑπῆρξε τό φιланθρωπικό καί κοινωνικό ἔργο τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, πού σηματοδοτεῖ τήν ἀγάπη τους πρὸς τόν Θεό. Ἡ ἰδρυση νοσοκομείων, γηροκομείων, πτωχοκομείων ἀποδεικνύει τοῦ λόγου τό ἀσφαλές.

Παράλληλα πρὸς τό θεάρεστο αὐτό ἔργο, οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες μερίμνησαν, μέ ἔνθεο ζήλο καί ιδιαίτερη βαρύτητα, γιά τήν ἐκπλήρωση τῆς κυρίως πνευματικῆς ἀποστολῆς τους, ἡ ὁποῖα, βέβαια, ἔχει ἀνθρωπολογικές – σωτηριολογικές προεκτάσεις. Ἐπιστράτευσαν ὅλες τους τίς δυνάμεις προκειμένου νά ποιμάνουν τό λογικό ποίμνιο, σύμφωνα μέ τό πρότυπο τοῦ «καλοῦ ποιμένα» τοῦ Εὐαγγελίου, τοῦ Χριστοῦ. Μεταλαμπάδευσαν τίς χριστιανικές ἀρετές, μέ τή διδασκαλία καί τό παράδειγμά τους, μέ τή βασική ἐπισήμανση ὅτι ὁ πνευματικός ἀγώνας στέφεται ἀπό ἐπιτυχία, μέσα στή μυστηριακή ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ὅπως παρατηρεῖ καί ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: «οὐ τῆς ἡμετέρας ἐπιμελείας δεῖται μόνον, ἀλλά καί τῆς τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίας».

Σέ μία ἐποχή κατὰ τήν ὁποῖα οἱ ἠθικές ἀρχές καί ἀξίες ὑποτιμῶνται, ἡ πίστη κλονίζεται, ἡ ἐλπίδα ὑποχωρεῖ, ἡ ἀγάπη ἀμβλύνεται ἡ ἀγωνία κυριαρχεῖ, ἡ ἀνασφάλεια δεσπόζει καί ἡ πολύπλευρη κρίση ἐπεκτείνεται, χρειάζεται προβληματισμός καί αὐτοκριτική. Ἀσφαλῶς, ἀπαραίτητο φάρμακο γιά τήν ἀντιμετώπιση τῆς ἐπικρατοῦσας κακοδαιμονίας εἶναι ἡ ἀληθινὴ παιδεία· παιδεία, ἡ ὁποῖα διαμορφώνει τόν χαρακτήρα, διαπλάσσει τήν προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου καί τόν ἐμπνέει μέ ἀξίες, ἀρχές καί ἰδανικά.

Πρὸς τοῦτο ὀφείλουμε νά προστρέξουμε στοὺς ἀπαράμιλλους διδασκάλους καί παιδαγωγούς, «τούς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας τῆς τρισηλίου θεότητος» γιά νά ἐπιτύχουμε προσωπική ἀναγέννηση καί μία κοινωνία ἀνθρώπινη, εἰρηνική καί ἐλπιδοφόρα, μέ σωτήρια καί εὐλογημένη ἐσχατολογικὴ προοπτική.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ (Β' Τιμόθ., δ', 5-8)

Τοῦ κ. Γεωργίου Κ. Γκέλη, Φιλολόγου, Κήρυκος τοῦ Θείου Λόγου
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν

Ἀρχίζει τὸ νέο ἔτος, ξεκινᾷ μία νέα περίοδος τῆς ζωῆς μας, προστίθεται ἐπιπλέον χρόνος στὴν προσπάθειά μας νὰ προοδεύσουμε καὶ νὰ προκόψουμε. Ὅλοι θέλουμε νὰ εὐοδωθοῦν οἱ προσπάθειές μας καὶ νὰ ἐπιτευχθοῦν οἱ στόχοι μας. Ἐμεῖς, οἱ Χριστιανοί, ποὺ ἀγαποῦμε τὸν Χριστὸ καὶ προσπαθοῦμε νὰ Τὸν μιμηθοῦμε καὶ νὰ Τὸν ἔχουμε διαρκῶς μέσα μας, βλέπουμε τὸ νέο ἔτος ὡς ἀφορμὴ γιὰ περαιτέρω βελτίωση καὶ πνευματικὸ ἀγώνα. Ἀμετακίνητος καὶ ἀδιαπραγμάτευτος εἶναι γιὰ ἐμᾶς ὁ ὑπέρτατος στόχος, ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν! Γιὰ τίποτε ἄλλο δὲν ἀξίζει νὰ πολεμήσει ὁ ἄνθρωπος, παρὰ μόνο γι' αὐτό, πῶς θὰ γίνεῖ ἀξίος κληρονόμος καὶ κατὰ χάριν υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Ὅμως, τίποτε ὑψηλὸ δὲν ἀποκτᾶται χωρὶς κόπο καὶ μόχθο, γι' αὐτὸ καὶ τὸ ἀρχαῖο ρητὸ λέγει: «Τὰ ἀγαθὰ κόποις κτῶνται!» Μὲ εὐκολία καὶ ἄνεση κανεῖς δὲν κατόρθωσε κανέναν ἀνώτερο στόχο, πόσο μάλλον ὅταν αὐτὸς εἶναι ἡ ἔνωσή του μὲ τὸν Θεό, τὸ νὰ φθάσει ἀπὸ τὸ «κατ' εἰκόνα» στὸ «καθ' ὁμοίωσιν». Αὐτὰ ἔχει στὸ νοῦ του ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν συμβουλεύει τὸν Τιμόθεο μὲ τὰ ἐξῆς παραγγέλματα: «Νῆφε ἐν πᾶσιν, κακοπάθησον, ἔργον ποιήσον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον.» Ἄς τὰ ἐξετάσουμε αὐτὰ ἓνα πρὸς ἓνα.

«Νῆφε ἐν πᾶσιν» σημαίνει πρόσεχε ἄγρυπνα σὲ ὅλα τὰ ζητήματα τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Νὰ εἶσαι σὲ διαρκῇ ἐγρήγορση, νὰ εἶσαι ψύχραιμος, συγκρατημένος, μὲ καθαρὸ νοῦ καὶ διαύγεια. Νὰ φρουρεῖς τὸν ἑαυτό σου καὶ τοὺς γύρω σου, νὰ προσέχεις, νὰ μένεις ἀπρόσβλητος ἀπὸ τίς ἐπιθέσεις τοῦ προαιώνιου ἐχθροῦ μας, τοῦ Διαβόλου. Γιατί αὐτὸς εἶναι ἀνύστακτος, ποτὲ δὲν κοιμᾶται, ποτὲ δὲν θὰ παύσει νὰ ἐπιβουλεύεται τὴν ψυχὴ σου, ποτὲ δὲν θὰ εἰρηνεύσει μαζί σου. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος προβάλλει στὸν μαθητὴ του Τιμόθεο μία στρατιωτικὴ, μαχητικὴ ἀντιμετώπιση τῆς ζωῆς. Ὁ Χριστιανὸς βρίσκεται σὲ διαρκῇ πόλεμο, σὲ ἓναν ἀόρατο πόλεμο, στὸν ὁποῖο ἀντιμάχεται τὰ πονηρὰ πνεύματα. Ἐπομένως, δὲν μπορεῖ νὰ ἐφησυχάζει, ἀλλὰ νὰ βρίσκεται σὲ ἐγρήγορση. Χωρὶς ἄγχος καὶ ἀγωνία

καλεῖται νὰ ἀγωνισθεῖ τὸν καλὸ ἀγώνα «ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Αφοῦ, λοιπόν, ὁ Χριστιανὸς εἶναι στρατιώτης μὲ ἀμείωτη νήψη, ἐπόμενο ἐῖναι νὰ ὑφίσταται τὶς δυσκολίες καὶ τὴν κακοπάθεια τῆς στρατιωτικῆς ζωῆς. Κανεὶς στρατιώτης δὲν καλοπερνᾷ, ὅσο καιρὸ εἶναι ἐπιστρατευμένος στὸ στρατόπεδο ἢ στὴν πρώτη γραμμὴ τῆς μάχης. Αναμενόμενο ἐῖναι νὰ ἀγρυπνεῖ, νὰ πεινᾷ καὶ νὰ διψᾷ, νὰ δουλεύει χειρωνακτικὰ καὶ νὰ κοπιᾷ, νὰ πληγώνεται καὶ νὰ ματώνει. Κάτι ἀνάλογο ὑφίσταται καὶ ὁ Χριστιανὸς στὸν καθημερινὸ ἀγώνα του νὰ προσεγγίσει τὸν Θεό. Παλεύει μὲ ἄπειρους πειρασμούς, πού τοὺς ὑποβάλλει ὁ Διάβολος, παλεύει μὲ τὰ πάθη του καὶ τὶς ἁμαρτωλὲς συνήθειές του. Λυπᾶται γιὰ τὶς πτώσεις του, μετανοεῖ καὶ ἐξακολουθεῖ τὸν ἀγώνα του. Ὅλη αὐτὴ ἡ προσπάθεια δὲν εἶναι εὐκόλη, ὁ δρόμος τῆς σωτηρίας εἶναι κακοτράχαλος καὶ ἀνηφορικός. Ἄλλωστε, ὅπως λέγουν οἱ Ἅγιοι Πατέρες, «οὐδεὶς εἰσέρχεται εἰς τὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν μετὰ ἀνέσεως». Σὲ αὐτὴ ὅμως τὴν κακοπάθεια ὁ Χριστιανὸς δὲν εἶναι μόνος, ἀλλὰ ἔχει ἄμεσο βοηθὸ καὶ συμπαραστάτη τὸν ἴδιο τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Ὁ Χριστὸς μᾶς κρατᾷ στὸ χέρι Του στὶς δύσκολες στιγμὲς τοῦ πνευματικοῦ μας βίου, ὅταν αἰσθανόμαστε ἔντονα τὴν πίεση τῶν πειρασμῶν, καὶ μᾶς ὁδηγεῖ πρὸς τὸ εὐδιό λιμάνι τῆς σωτηρίας.

Ὁ Απόστολος Παῦλος ἀπευθύνεται στὸν Τιμόθεο, ὁ ὁποῖος εἶναι συνεργάτης του στὸ εὐαγγελικὸ κήρυγμα. Γι' αὐτὸ τὸν προτρέπει νὰ συνεχίσει μὲ ἀμείωτο ζῆλο νὰ εὐαγγελίζεται τὸν Χριστό, νὰ μεταδίδει τὸ ζωηφόρο μήνυμα τῆς ἀληθείας. Αὐτὸ ὅμως εἶναι καθῆκον καὶ κάθε Χριστιανοῦ στὸ μέτρο τῶν δυνάμεών του. Κάθε Χριστιανὸς καλεῖται ἀπὸ τὸν Χριστὸ νὰ ἐκτελέσει «ἔργον εὐαγγελιστοῦ» μὲ ὅποιον τρόπο μπορεῖ. Μὲ τὸ λόγο του, ἀλλὰ, κυρίως, μὲ τὸ παράδειγμά του, δηλαδὴ τὴν καθημερινή του ἀγία καὶ χριστομίμητη συμπεριφορὰ, ὁ Χριστιανὸς κηρύσσει καὶ εὐαγγελίζεται τὸν Χριστό. Κάθε μέρα μᾶς δίνονται ἀφορμὲς νὰ ποῦμε ἕναν ψυχοφέλιμο λόγο, πού μπορεῖ νὰ κατανύξει τὴν ψυχὴ τοῦ συνομιλητῆ μας καὶ νὰ τὸν ἐλκύσει πρὸς τὸν Χριστό. Πάντοτε ὀφείλουμε νὰ ἔχουμε κατὰ νοῦ πὼς ἐμεῖς μὲ τὴν χριστιανικὴ μας ιδιότητα εἴμαστε οἱ φορεῖς καὶ οἱ ἐργάτες τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου, ὁ Χριστὸς περιμένει ἀπὸ

ἐμᾶς νὰ φανοῦμε ἄξιοι τῆς κλήσεώς Του μὲ τὸ νὰ Τὸν κηρύττουμε «ἔργοις τε καὶ λόγοις».

«Τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον», παραγγέλει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς τὸν Τιμόθεο, δηλαδὴ φέρε εἰς πέρας, ὀλοκληρώσε τὴν ὑπηρεσία, πού σοῦ ἀνατέθηκε στὴν Ἐκκλησία. Ἡ βαρύνουσα λέξη σὲ αὐτὴν τὴν φράση εἶναι ἡ «διακονία». Διακονία εἶναι ὄχι μόνο ἡ ὑπηρεσία ἀπλῶς, τὴν ὁποία κάποιος θὰ διεκπεραίωνε ἀδιάφορα, ἀνόμεχτα, σὰν ἀγγαρεία. Εἶναι, κυρίως, τὸ καθῆκον, τὸ ὁποῖο μὲ προθυμία καὶ ζέση καρδιᾶς ἀναλαμβάνει κάποιος, γιὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν συνάνθρωπό του. Ἡ διακονία εἶναι ἡ ἐργασία πρὸς ὄφελος τοῦ κάθε ἀνθρώπου, γι' αὐτὸ χαρακτηριστικά της εἶναι ἡ ἀνιδιοτελής ἀγάπη καὶ ἡ ταπείνωση. Ἡ διακονία εἶναι ἕνας ὅρος πού ἐξαγιασθηκε ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Χριστό, γιατί Αὐτὸς ὑπῆρξε ὁ Μέγας Διάκονος τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, σύμφωνα μὲ τὸν λόγόν Του: «Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν». Ἐπομένως, χρέος κάθε Χριστιανοῦ εἶναι νὰ φέρεῖ εἰς πέρας τὴν δική του προσωπικὴ διακονία κατὰ μίμησιν τοῦ Χριστοῦ. Κάθε Χριστιανὸς ὀφείλει νὰ διακονεῖ τὸν ἀδελφόν του καὶ νὰ ἀποδεικνύεται τίμιος καὶ πιστὸς δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τὰ ἀνωτέρω παραγγέλματα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἡχοῦν τελείως παράταιρα στὴν σημερινὴ διεστραμμένη ἐποχὴ πού ζοῦμε. Οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι στὴν ἐποχὴ μας ὄχι μόνο δὲν «νήφουν», ἀλλὰ κοιμοῦνται πνευματικά μέχρι θανάτου, ὄχι μόνο δὲν κακοπαθοῦν, ἀλλὰ καὶ ἐπιδιώκουν τὴ μέγιστη δυνατὴ εὐζωία καὶ καλοπέραση, ὄχι μόνο δὲν εὐαγγελίζονται τὸν Χριστό, ἀλλ' ἀντιθέτως κηρύττουν τὸν Διάβολο καὶ μὲ τὰ ἔργα καὶ μὲ τὰ λόγια τους, ὄχι μόνο δὲν ἀναλαμβάνουν καὶ δὲν ὀλοκληρώνουν μία θεάρεστη διακονία, ἀλλ' ἀντιθέτως κάνουν τὸ πᾶν, γιὰ νὰ ὠφελήσουν τὸν ἑαυτό τους καὶ νὰ βλάψουν τοὺς ἄλλους. Ἔτσι, ἡ κοινωνία μας ἔχει μετατραπῇ σὲ κόλαση, ὅπου βασιλεύει τὸ κακὸ καὶ ἐξοβελίζεται τὸ ἀγαθόν. Ἐμεῖς, «οἱ τοῦ Χριστοῦ», ἅς ἀγωνισθοῦμε αὐτὴ τὴ χρονιά, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Χριστοῦ μας, νὰ πορευθοῦμε ἀντίθετα στὸ ἐπικρατοῦν ρεῦμα τῆς ἀνομίας καὶ νὰ ἐφαρμόσουμε ὅσο περισσότερο μπορούμε τίς τέσσερις ἐντολές: νῆφε, κακοπάθησε, εὐαγγελίσου, διακόνησε! Καὶ τότε θὰ λάβουμε ἀπὸ τὸν Δίκαιο Κριτὴ, τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, τὸν «στέφανο τῆς δικαιοσύνης». Ἀμήν, γένοιτο!

Η ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ (Λουκᾶ, ιε', 11-32)

Τοῦ κ. Γεωργίου Κ. Γκέλη, Φιλολόγου, Κήρυκος τοῦ Θεοῦ Λόγου
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν

Ἡ παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου Υἱοῦ, ἡ ὁποία ἀναγνώστηκε σήμερα, ἀποτελεῖ ἓνα κορυφαῖο κείμενο μέσα στὴν Καινὴ Διαθήκη, ἓνα κείμενο πολυδιάστατο καὶ πολυσήμαντο, ποὺ θὰ μποροῦσε καὶ μόνο αὐτὸ ἂν σωζόταν, νὰ ἀποδώσει πλήρως τὸ νόημα τῆς Θείας Οἰκονομίας.

Θὰ ἐπικεντρωθοῦμε στὸ πρῶτο μέρος τῆς παραβολῆς ποὺ διαπραγματεύεται τὸ διαμοιρασμὸ τῆς πατρικῆς περιουσίας στοὺς δύο γιούς, τὴν ἀναχώρηση ἀπὸ τὸ πατρικὸ σπίτι τοῦ μικρότερου γιοῦ, τὴν κατασπατάληση τοῦ μεριδίου τῆς περιουσίας του μέσα σὲ μία ζωὴ μέθης, κραιπάλης, ἀσωτίας, τὴν πεῖνα ποὺ ἐπακολούθησε στὴ μακρινὴ χώρα, τὴν ἐξευτελιστικὴ ἀπασχόλησή του μὲ τὴ βοσκὴ τῶν χοίρων καὶ τὴν ἐξαθλίωσή του, καθὼς ἔτρωγε ξυλοκέρατα γιὰ νὰ χορτάσει. Στὴ συνέχεια ἀκοῦμε τὴ συνειδητοποίηση τῆς τραγικῆς του κατάστασης, τὴ νοσταλγία γιὰ τὸ πλούσιο πατρικὸ σπίτι, τὴν ἀπόφασή του νὰ ἐπιστρέψει, νὰ πέσει στὰ πόδια τοῦ πατέρα, νὰ τοῦ ζητήσῃ συγγνώμην καὶ μία τελευταία θέσῃ στὸ ἀρχοντικὸ του. Βλέπουμε τὴν πραγματοποίηση τῆς ἀπόφασης, τὴν κίνησιν τοῦ πατέρα πρὸς τὸν γιό του, τὸν ἐναγκαλισμὸ καὶ τὸν ἀσπασμὸ του, ἀκοῦμε τὰ λόγια τῆς μετανοίας τοῦ ἀσώτου καὶ τὴν προσταγὴ τοῦ πατέρα στοὺς ὑπηρέτες νὰ τὸν ντύσουν μὲ τὴν καλύτερη στολὴ, νὰ σφάξουν τὸ μόσχο τὸ σιτευτὸ καὶ νὰ ξεκινήσῃ τὸ πανηγύρι, γιατί «ὁ γιός μου αὐτός, λέγει, ἦταν νεκρὸς καὶ ξανάζησε, ἦταν χαμένος καὶ βρέθηκε».

Ὁ νεκρὸς γιὸς ξανάζησε! Πῶς συνέβη αὐτό; Ἡ νεκρανάστασί του ἦρθε μὲ τὴ μετάνοια. Ἀξίζει νὰ δοῦμε πῶς ὀρίζει τὴν ἀρετὴ αὐτὴ ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος στὸν πέμπτο του λόγο περὶ μετανοίας: «Μετάνοια σημαίνει ἀνανέωση τοῦ βαπτίσματος. Μετάνοια σημαίνει συμφωνία μὲ τὸ Θεὸ γιὰ νέα ζωὴ. Μετάνοια σημαίνει σκέψη

(συνέχεια εἰς σελ. 19)

«Φιλολογικόν Είλητάριον»: Ἡ Ἑλλογ. κ. Ἀντωνία Σαρρῇ Ἐπικ. Καθηγήτρια Φιλοσοφικῆς Ἀθηνῶν διδάσκει Παπυρολογία. (Δεκέμβριος 2022-Ἰανουάριος 2023).

Εὐλόγησις Ἀγιοβασιλόπιτας
Βιβλιοθήκης ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ (02.01.2023).

Προς

Τον Σεβασμιώτατο

Μητροπολίτη Χίου, Ψαρών και Οινουσσών

κ. ΜΑΡΚΟ

Σεβασμιώτατε,

Ο Διευθυντής και ο Σύλλογος Διδασκόντων του 1ου Γυμνασίου, της ιστορικής Σχολής της Χίου, επιθυμούν να σας ευχαριστήσουν θερμά για την απόφασή σας να απονεμίσετε στο Σχολείο μας την Ανώτατη Τιμητική Διάκριση της τοπικής μας Εκκλησίας, τον Χρυσό Σταυρό του Αγίου Ισιδώρου.

Η διάκριση αυτή προς το Γυμνάσιό μας, ειδικά στις εξαιρετικά δύσκολες συγκυρίες, πού διερχόμαστε τα τελευταία χρόνια, μας δίνει δύναμη στον αγώνα μας, εκπαιδευτικών και μαθητών, για την κατάκτηση της γνώσης και της αρετής.

Σας ευχαριστούμε για μία ακόμα φορά από καρδιάς και ευχόμαστε ο Θεός να σας χαρίζει υγεία και δύναμη, για να συνεχίζετε το επίπονο αλλά και πλούσια καρποφόρο έργο σας.

Με σεβασμό

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΧΡΥΣΟΥΝ ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
Έτος Ίδρύσεως 1899 υπό Δημητρίου Βικέλα

Σεβασμιώτατε,

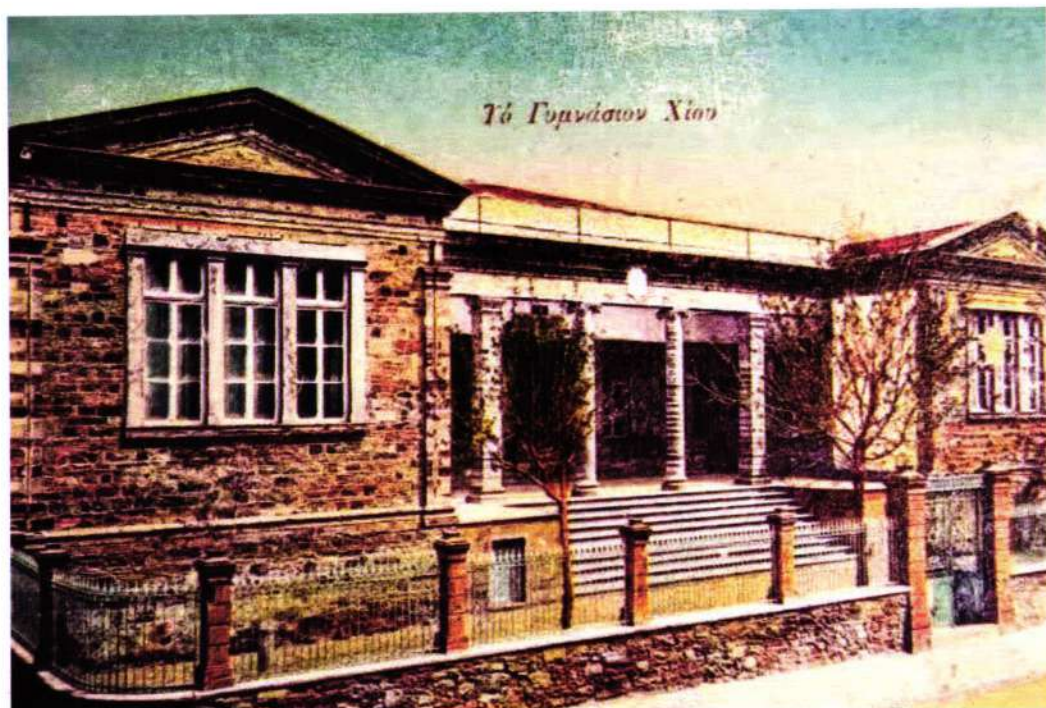
Έχουμε την εύχαρίστηση νά σᾶς γνωρίσουμε ὅτι τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο, κατὰ τὴν συνεδρίαση τῆς 23^{ης} Ἰανουαρίου 2023, ἀποφάσισε τὴν ἐγγραφή σας ὡς ἐταίρου στὸν ἱστορικὸ Σύλλογό μας.

Συγχαίρουμε γιὰ τὴν ἐκλογή σας καὶ προσβλέπουμε σὲ μιὰ ἐνεργὴ καὶ ἀποτελεσματικὴ συνεργασία.

Ὁ Πρόεδρος

Χρῖστος Γεραρῆς

«Σχολή τῆς Χίου»
(νῦν Α΄ Γυμνάσιον Χίου).

Ἀπονομή παρασήμου Ἀγίου Ἰσιδώρου
εἰς τὴν «Σχολὴν τῆς Χίου» (νῦν Α΄ Γυμνάσιον Χίου) (30.01.23).

(συνέχεια ἐκ σελ. 14)

αὐτοκατακρίσεως, ἀμεριμνησία γιὰ ὅλα τὰ ἄλλα καὶ μέριμνα γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἑαυτοῦ μας. Μετάνοια σημαίνει συμφιλίωση μὲ τὸν Κύριο, μὲ ἔργα ἀρετῆς ἀντίθετα πρὸς τὰ παραπτώματά μας. Μετάνοια σημαίνει καθαρισμός τῆς συνειδήσεως». Ἡ λέξη μετάνοια σημαίνει τὴν ἀλλαγὴ τοῦ νοῦ, τὴ μεταβολὴ τῆς ζωῆς, τὴ ριζικὴ ἀποκοπὴ ἀπὸ τὴν ἁμαρτωλὴ συνήθεια ποὺ προηγήθηκε. Κάποια στιγμή ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται ὅτι ὅλη ἡ ζωὴ του πηγαίνει στραβὰ σὲ σχέση μὲ τὸ Θεό, καταλαβαίνει πόσο μακριὰ βρίσκεται ἀπὸ τὸν Θεό, συγκλονίζεται ἀπὸ τὸ μέγεθος τῆς ἁμαρτωλότητάς του. Αὐτὸ συμβαίνει ὅταν ἔρθει ἡ εὐλογημένη στιγμή ποὺ μία ἀκτίνα τῆς θείας χάριτος φωτίζει τὸ ἔρεβος τῆς ψυχῆς καὶ τότε ὁ ἄνθρωπος μένει ἄφωνος μπροστὰ στὸ ψυχικὸ του χάος. Αὐτὴ τὴν εὐλογία ἐβίωσε ὁ ἄσωτος υἱός, ὅταν ἦρθε «εἰς ἑαυτόν», ὅταν δηλαδὴ ἦρθε στὰ συγκαλά του, ὅπως λέει ὁ λαός, καὶ μονολόγησε τὰ λόγια τῆς μετανοίας του. Στὸ κρίσιμο καὶ ὀριακὸ αὐτὸ σημεῖο τῆς μεταστροφῆς ἔλλοχεύει ὁ κίνδυνος τῆς ἀπελπισίας, ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ ὀδηγήσει σὲ ἀκόμη μεγαλύτερο βάθος κακῶν. Ἄν ὅμως ἡ συνειδητοποίηση τῆς ἁμαρτωλότητος συνδυάζεται μὲ τὴν ἐπίγνωση τῆς ἀπειρης ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τότε ἡ ψυχὴ στηρίζεται καὶ προχωρᾷ κατὰ ἓναν ἀνθρωπίνως ἀνεξιχνίαστο τρόπο. «Ἔχε τὴν ψυχὴ σου στὸν Ἄδη καὶ μὴν ἀπελπίζεσαι!», εἶπε ὁ Χριστὸς στὸν ἅγιο Σιλουανὸ καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι τὸ κλειδί τῆς πνευματικῆς ζωῆς: νὰ θεωρεῖς τὸν ἑαυτό σου μονίμως ὑπόλογο, ἀλλὰ ὄχι καταδικασμένο. Ἔτσι καὶ ὁ ἄσωτος υἱὸς δὲν ἀπελπίστηκε, ἀλλὰ ξεκίνησε τὴν πορεία τῆς ἐπιστροφῆς στὸ σπίτι τοῦ πατέρα του μὲ μεγάλη ἐλπίδα καὶ πίστη στὴν ἀποδοχὴ ἀπὸ αὐτόν.

Ἡ μετάνοια ἐπιτυγχάνεται μέσα σὲ μία ἀτμόσφαιρα αὐξανόμενης πίστεως καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν Θεό, ὁ ὁποῖος βλέποντας τὴν καλὴ μεταβολὴ ποὺ συμβαίνει στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου χαίρεται καὶ ἀναλαμβάνει ὅλα τὰ ὑπόλοιπα. Ὁ φιλόανθρωπος καὶ οἰκτίρμων

Θεὸς δὲν θέλει τὸν θάνατο τοῦ ἁμαρτωλοῦ, χρόνια καὶ χρόνια περιμένει νὰ δεῖ τὴν καλὴ προαίρεση τοῦ παραστρατημένου νὰ ἐνεργοποιεῖται καὶ σὰν καλὸς ποιμένας κάνει τὸ πᾶν, γιὰ νὰ βρεῖ τὸ χαμένο πρόβατο. Ὅταν μάλιστα τὸ βρίσκει, «χαρὰ μεγάλη γίνεται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι». Κανένα κακὸ ποὺ διαπράττει ὁ ἄνθρωπος, ὅσο μεγάλο κι ἂν εἶναι, δὲν μπορεῖ νὰ ἀντέξει στὴ σύγκριση μὲ τὸ ἄπειρο ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ὡς Πατέρας στὴ συγκεκριμένη παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου, τρελὸς ἀπὸ χαρὰ, οὔτε κἂν ἀπαντᾷ ἐπιτιμητικὰ ἢ ἔστω συγκαταβατικὰ στὰ λόγια τῆς μετανοίας τοῦ γιοῦ του, ἀλλὰ ἀμέσως διατάζει νὰ τὸν ἐπαναφέρουν στὴν πρὸ τῆς ἁμαρτίας κατάστασή του καὶ σὲ ἀκόμα καλύτερη. Τόσο μεγάλη εἶναι ἡ λαχτάρα τοῦ Θεοῦ νὰ σώσει τὸν ἄνθρωπο καὶ νὰ τοῦ τὰ δώσει ὅλα, ὥστε δὲν περιμένει τὸ τέλος τῆς ἱστορίας, γιὰ νὰ τοῦ χαρίσει τὴν Βασιλεία Του. Λέγει μία εὐχὴ τῆς θείας Λειτουργίας ἀπευθυνόμενη στὸν Θεὸ Πατέρα: «Καὶ οὐκ ἀπέστης πάντα ποιῶν, ἕως ἡμᾶς εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀνήγαγες καὶ τὴν Βασιλείαν Σου ἐχαρίσω τὴν μέλλουσαν», δηλαδὴ δὲν σταμάτησες νὰ κάνεις τὰ πάντα, μέχρι ποὺ μᾶς ἀνέβασες στοὺς οὐρανοὺς καὶ μᾶς χάρισες τὴ μελλοντικὴ Βασιλεία Σου. Πῶς μπορεῖ λοιπὸν νὰ μένει ἀμετανόητη καὶ νὰ μὴν ραγίζει μία καρδιὰ ποὺ αἰσθάνεται ἔστω καὶ ἓνα ἀπειροελάχιστο μέρος αὐτῆς τῆς θείας ἀγάπης;

Πάμπολλα εἶναι τὰ πρόσωπα ποὺ προβάλλει ἡ Ἐκκλησία μας ὡς παραδείγματα μετανοίας, γιὰ νὰ τὰ ἔχουμε ὡς πρότυπα: ὁ Τελώνης, ἡ Πόρνη, ὁ Ληστής, ὁ Πέτρος, ὁ Σαοὺλ ποὺ ἔγινε Παῦλος, ἡ Μαρία ἡ Αἰγυπτία καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἁμαρτωλοὶ, ποὺ ἔλαμψαν ὡς ἀστέρες στὸ διάβα τῶν αἰώνων. Ἐμεῖς οἱ χριστιανοὶ τοῦ 2020 ποὺ ζοῦμε μέσα στὸ σκοτάδι τῆς ἀντίχριστης ἐποχῆς μας, κλυδωνιζόμενοι καὶ βυθιζόμενοι, ἃς ἔχουμε πάντοτε στὰ αὐτιά τῶν ψυχῶν μας τὸ πρῶτο κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ: «Μετανοεῖτε, ἤγγικε γὰρ ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν».

ΑΠΟ ΤΗ ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΧΙΟΥ ΣΤΟ 1ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΙΟΥ «ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΧΙΟΥ»

Του Έλλογιματάτου κ. Γρηγορίου Δ. Σπανού, Φιλολόγου, μέλους του Συλλόγου Φίλοι της Αΐθουσας Ιστορίας και Εκπαίδευσης 1ου Γυμνασίου Χίου".

Η Χίος υπήρξε από τις περιοχές πού καλλιέργησαν τήν Παιδεία στήν Τουρκοκρατία μέ τή Σχολή τής Χίου νά γίνεται λαμπρός πνευματικός φάρος στά χρόνια πού λειτούργησε (1787–1822). Η ένασχόληση τών Χιωτών μέ τό εμπόριο καί στήν Τουρκοκρατία οδήγησε στήν οικονομική ανάπτυξη τοῦ νησιοῦ. Ένισχυτικοί παράγοντες στάθηκαν ή θέση του, ή μαθητεία στους Γενοβέζους κατακτητές, οί προνομιακοί όρισμοί (άχτιναμέδες) πού παραχωρήθηκαν από τούς Σουλτάνους Σελίμ Β' (1567) καί Μουράτ Γ' (1578), οί Διομολογήσεις ανάμεσα σέ Όθωμανική Αυτοκρατορία καί Γαλλία (1635) καί οί όποίες έφεραν τούς Γάλλους εμπόρους στήν Ανατολική Μεσόγειο κυρίαρχους, άφού οί Όθωμανοί λόγω Κορανίου δέν άσχολούνταν μέ αυτό.

Παράλληλα μέ τό εμπόριο έπωφελήθηκαν από τίς συγκρούσεις τών Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων στή Μεσόγειο καί έκμεταλλεύτηκαν τή συνθήκη τοῦ Κιουτσούκ Καϊναρτζή (1774). Τά κέρδη τους καί γιά λόγους άσφαλείας καί μέ τήν έλπίδα καλύτερων άποδόσεων διοχέτευσαν στή Ναυτιλία. Στήν οικονομική σημασία τής Χίου βάρυναν άκόμη τό μονοπώλιο τής μαστίχας καί οί βιοτεχνίες τών μεταξωτῶν της. Γρήγορα οί Χιώτες έμποροι δραστηριοποιήθηκαν στά μεγάλα άστικά κέντρα (Κων/πολη, Σμύρνη, Αλεξάνδρεια, Εὐρώπη).

Τήν οικονομική άνοδο άκολουθήσε ή κοινωνική. Στο νησί δημιουργήθηκε μία άνοικτή κοινωνία τήν όποία παραστατικά άποτυπώνουν τά περιγηγητικά κείμενα τής έποχής. Τό έπόμενο βήμα ήταν ή ένίσχυση τής Παιδείας μέ τήν ίδρυση σχολείων – φροντιστηρίων καί τή στελέχωσή τους μέ μορφωμένους στή Δύση δασκάλους. Τήν όλη προσπάθεια στήριζαν οικονομικά οί Χιώτικες παρoικίες τοῦ Έξωτερικοῦ. Θετικό στοιχείο ήταν ή άνοχή τών Όθωμανῶν στήν ίδρυση σχολείων, εύεξήγητο όμως, άφού ως κύριο

μέλημά τους ήταν ή εἰσπραξη τῶν φόρων, «τῶν δοσιμάτων», καί ή ἐνημέρωση τῶν καταστίχων τους.

Στή Χίο λειτούργησαν τά σχολεῖα – φροντιστήρια τοῦ Ἁγίου Βασιλείου τῶν Πετροκοκκίνων (τέλος 16ου αἰ.), τῶν Ἀγίων Αναργύρων (μέσα 17ου αἰ.), τῶν Ἀγίων Βικτῶρων στήν Ἀπλωταριά (μέσα 17ου αἰ.), τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, τοῦ Ἑμμ. Γλυτζούνη, τῶν Ἰησουϊτῶν κ. ἄ.. Φωτισμένοι δάσκαλοι ἦταν οἱ : Γεώργιος Κορέσσιος, Λέων Ἀλλάτιος, Παχώμιος Ρουσᾶνος, Μιχαήλ Ἑρμόδωρος Λήσταρχος, Ἰγνάτιος Καλογεράκης, Λεονάρδος Μινδόنيος, Ἑμμ. Γλυτζούνης, Διαμαντῆς Ρύσιος, Κων. Γορδάτος κ. ἄ..

Ἡ ἄφιξη στή Χίο τό 1786 τοῦ Ἀθανασίου τοῦ Παρίου, ἱερομονάχου καί Θεολόγου μέ φήμη, σηματοδότησε τήν ἀρχή μιᾶς νέας ἐποχῆς γιά τήν Παιδεία στό νησί. Οἱ Ἐφοροί τόν προσέλαβαν δάσκαλο τῆς Σχολῆς (1787 – 1788). Αὐτός τήν ὀργάνωσε ἐνσωματώνοντας σ' αὐτήν καί τά ἄλλα σχολεῖα. Μέ εἰσήγησή του οἱ Ἐφοροί τῆς Σχολῆς ἀγόρασαν οἰκία εὐρύχωρη κοντά στό ναό τῶν Ἀγίων Βικτῶρων τό 1792, πού θεωρήθηκε καί ὡς ἔτος ἰδρύσεως τῆς Σχολῆς. Στήν οἰκία ἐγιναν οἱ ἀναγκαῖες διαρρυθμίσεις καί προσθήκες. Οἰκονομικά ή Σχολή στηριζόταν ἀπό τίς Χιακές παροικίες τοῦ Λιβόρνου, τῆς Ὁλλανδίας, τῆς Σμύρνης καί ἀπό ἀξιωματούχους Ἑλληνες τῶν Παραδουνάβιων ἡγεμονιῶν.

Ὁ Ἀθανάσιος ὁ Πάριος θεμελίωσε, ἀνέδειξε καί κατέστησε ὀνομαστή τή Σχολή σέ Ἑλλάδα καί Ἐξωτερικό. Δίδαξε ὁ ἴδιος Λογική, Ρητορική, Μεταφυσική, Θεολογία, Γραμματικά, ὁ Δωρόθεος ὁ Πρώιος Μαθηματικά ἀπό τό 1793 μέχρι τό 1796, ὁ Ἰωάννης Τσελεπῆς μέ σπουδές στήν Πίζα καί τή Φλωρεντία, ὁ Μεθόδιος Καββάκος, Ν. Κονταράτος, Γεράσιμος Γούνης¹, Ἀντ. Ἀντωνόπουλος, Νικ. Βασιλάκης, Ἰ. Μαυροκορδάτος. Μαθητές τῆς Σχολῆς ὑπῆρξαν οἱ: Ἀνδρέας Μάμουκας, Βενιαμίν ὁ Λέσβιος, Θεόφιλος Καΐρης, Μακάριος Γαρρῆς, Πλάτων Φραγκιάδης, ἀργότερα Μητροπολίτης Χίου κ. ἄ.

Ἡ Σχολή γιά εἴκοσι καί περισσότερα χρόνια εἶχε Σχολάρχη τόν Ἀθανάσιο τόν Πάριο. Τό 1811 ἐξαναγκάστηκε ὁ Πάριος σέ

παραίτηση καί αποσύρθηκε στά Ρεστά καί ἐκεῖ πέθανε τό 1813. Ἡ ἀπομάκρυνσή του ὀφειλόταν στίς συντηρητικές ιδέες του στίς ὁποῖες ἀντιδρούσαν οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Νεοελληνικοῦ Διαφωτισμοῦ Ἀδαμάντιος Κοραῆς, Δωρόθεος ὁ Πρώιος καί Κων. Κούμας Διάδοχος τοῦ Ἀθανασίου τοῦ Παρίου στή Διεύθυνση τῆς Σχολῆς ἦταν ὁ Ἰωάννης Τσελεπῆς (1811-1815). Τό 1815 οἱ Ἐφοροί τῆς Σχολῆς, καθ' ὑπόδειξη τοῦ Κοραῆ, ἀνέθεσαν τή Διεύθυνσή της στό Νεόφυτο Βάμβα, στενό συνεργάτη τοῦ Κοραῆ στά χρόνια διαμονῆς τοῦ τελευταίου στό Παρίσι (1808-1815). Ὁ νέος Σχολάρχης συνεργάστηκε μέ τούς καθηγητές της Ἰωάννη Τσελεπή, Κων.Βαρδαλάχο (1815-1818), Καλλίνικο Κρεατσούλη, Απόστολο Ψαρᾶ, Ἰούλιο Δαβίδ (τῆς Γαλλικῆς) καί πέτυχε νά τήν ἀναδιοργανώσει. Τό ἀναλυτικό πρόγραμμα μαθημάτων ἐμπλουτίστηκε. Στή Σχολή διδάσκονταν ἡ Θεολογία, ἡ Γραμματική, οἱ Ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, Ἑλλήνες καί Λατῖνοι, ἡ Ἱστορία, ἡ Ρητορική, ἡ Ἠθική, ἡ Μεταφυσική, ἡ Φιλοσοφία, ἡ Λογική, τά Μαθηματικά, ἡ Φυσική, ἡ Χημεία καί ἀκόμη τά Ἀγγλικά, Γαλλικά, Τουρκικά, ἡ Ζωγραφική, ἡ Ἐκκλησιαστική Μουσική, ἡ Γεωγραφία, τά Ναυτικά².

Ὁ Νεόφυτος Βάμβας, μέ τήν καθοδήγηση τοῦ Κοραῆ, ἀνέπτυξε ἀξιόλογη δράση. Δάσκαλος μέ εὐρεῖς ὀρίζοντες δημιούργησε Βιβλιοθήκη 12.000 τόμων διαθέτοντας 20.000 γρόσια. Ἐξόπλισε ἐπίσης τά ἐργαστήρια Φυσικῆς καί Χημείας μέ τά αναγκαῖα ὄργανα. Ἐγκατέστησε ἀκόμη στή Σχολή Τυπογραφεῖο καί σ' αὐτό τυπώθηκαν βιβλία, ὁμιλίες τοῦ Διευθυντῆ, τῶν καθηγητῶν ἀλλά καί τελειοφοίτων, πού ἐκφωνοῦσαν τούς λόγους αὐτούς κατά τίς ἐτήσιες ἐξετάσεις στίς 7 Ἰανουαρίου, παρουσία τοῦ Μητροπολίτη, τῶν Δημογερόντων, προυχόντων καί Ἐφόρων. Στήν ὑποδειγματική λειτουργία τῆς Σχολῆς συνέβαλε ἡ οἰκονομική στήριξη ἀπό τή Δημογεροντία τῆς Χίου καί τίς χιώτικες παροικίες τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Δυστυχῶς μέ τήν ἔκρηξη τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821, ὁ Βάμβας, θεωρώντας ὅτι ἡ ζωή του κινδύνευε ἀπό τούς Τούρκους, δραπέτευσε ἀπό τή Χίο, κατέφυγε στήν Ὑδρα καί πρόσφερε τίς δυνάμεις του στόν ἀπελευθερωτικό ἀγῶνα. Τό 1822 ἡ Χίος ὑπέστη

τή μεγαλύτερη καταστροφή πού συντελέστηκε στον έλλαδικό χώρο καί συγκλόνισε τήν Εὐρώπη. Χιλιάδες οί νεκροί, οί αιχμάλωτοι καί οί πρόσφυγες. Ἡ Σχολή τῆς Χίου πυρπολήθηκε. Πέρασαν πολλά καί δύσκολα χρόνια μέχρι νά μπορέσει νά ὀρθοποδήσει τό νησί. Ἀκόμη καί οί Ὀθωμανοί, ἀναγνωρίζοντας τήν οἰκονομική ζημιά πού ὑπέστησαν ἀπό τήν καταστροφή τῆς Χίου, ἔλαβαν ἀνακουφιστικά μέτρα. Στό χώρο τῆς

Παιδείας ἡ πρώτη κίνηση ἔγινε τό 1839. Τότε οί τέσσερις ἔφοροι ὀρισμένοι ἀπό τή Δημογεροντία, κάλεσαν τόν ἀρχιμανδρίτη Νίκανδρο Φιλάδελο Γεωργιάδη νά ὀργανώσει τό Γυμνάσιο Χίου.

Ὁ Νίκανδρος ἀναδείχτηκε ἱκανός τόσο στά διοικητικά ὅσο καί στά διδακτικά, συνέταξε τόν ὀργανισμό τοῦ Γυμνασίου (1840), ἔξασφάλισε οἰκονομικούς πόρους γιά τήν εὐρυθμὴ λειτουργία του καί δημιούργησε ἐργαστήριο Φυσικῆς καί Χημείας καί ὀργανοθήκη. Ὅμως ἡ σύγκρουσή του μέ τό Μητροπολίτη Χίου Σωφρόνιο, πού τόν κατηγοροῦσε ὡς ἀσπαζόμενο τίς θεωρίες του Θεόφιλου Καΐρη, κατηγορίες γιά τίς ὁποῖες ἀθώωθηκε, τόν ὀδήγησαν σέ παραίτηση.

Διάδοχοί του ἦταν οί Ἀθανάσιος Περλεγούδης (1842-1843), Ἀναστάσιος καί Δημήτριος Πλατανίστας (1846-1850), Νικόλαος Κοντογούρης (1851-1857), Ἀργύριος Καράβας (1857-1859), Κων. Κόντος (1859-1862). Κατά τή Γυμνασιαρχία του ἐκδόθηκαν δυο τεύχη τοῦ περιοδικοῦ «Χιακόν Μουσεῖον». Ὁ Κόντος διετέλεσε καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (1868-1909) καί ὑπῆρξε ἐμβληματική φυσιογνωμία. Στό Γυμνάσιο εἰσήγαγε νέα μαθήματα, πρόσθεσε καί τρίτη τάξη, συνέταξε καί ἐφάρμοσε κανονισμό λειτουργίας τοῦ σχολείου, πού ἀφοροῦσε στό πρόγραμμα μαθημάτων, τά καθήκοντα διδασκόντων καί παιδονόμων καί στήν ἐπιλογή τῶν διδακτικῶν βιβλίων.

Τόν Κόντο διαδέχτηκαν οί Ἑμμ. Ἰωαννίδης (1862) καί Γεώργιος Σουρίας (1863-1881), πού εἶχε διατελέσει Γυμνασιάρχης στήν Ἐρμούπολη τῆς Σύρου. Στίς 22-9-1863 τό Γυμνάσιον Χίου ἀναγνωρίσθηκε ὡς ἰσότιμο μέ τά Γυμνάσια τῆς Ἐλεύθερης Ἑλλάδας. Ὁ Σουρίας πρόσθεσε τετάρτη τάξη στό Γυμνάσιο καί

έκμεταλλεύτηκε τήν έγκατάσταση του δεύτερου τυπογραφείου του Γυμνασίου του Κ.Μ. Προκίδου τό 1862 – τό πρώτο ήταν της Σχολής της Χίου – καί τύπωνε εκεί εκθέσεις πεπραγμένων γιά κάθε σχολικό έτος, έναν απολογισμό λειτουργίας του Γυμνασίου αλλά καί της οικονομικής διαχείρισης κληροδοτημάτων δωρεών, καταθέσεων, εσόδων από ενοίκια, προκειμένου νά ενημερώνεται ο πολίτης. Οί έντυποι αυτοί απολογισμοί εξακολούθησαν νά τυπώνονται μέχρι τήν απελευθέρωση της Χίου τό 1912³.

Ο σεισμός του 1881, μέ τά περισσότερα θύματα στον Έλλαδικό χώρο τά τελευταία εκατό σαράντα χρόνια, κατέστρεψε καί τό Γυμνάσι, τό όποιο συνέχισε νά λειτουργεί σέ παρακείμενα σπίτια, πού δέν είχαν ύποστει μεγάλες ζημιές. Στά δύσκολα χρόνια μετά τό σεισμό Γυμνασιάρχες υπηρέτησαν ο Ίωάννης Μ. Συριώτης (1881–1884) καί ο Χριστόφορος Λαίλιος (1884–1886). Τό 1885 οικόδομήθηκε τό τρίτο κατά σειρά κτήριο του Γυμνασίου στό χώρο των προηγούμενων πού καταστράφηκαν τό 1822 καί τό 1881. Τό κτήριο ανεγέρθηκε μέ δαπάνη των Χιωτών της παροικίας της Αλεξανδρείας της Αιγύπτου. Παράλληλα μπροστά στό Γυμνάσιο άνοιξε δρόμος πού συνέδεε τήν Απλωταριά μέ τή σημερινή οδό Βενιζέλου.

Από τό 1886 Γυμνασιάρχης ανέλαβε ο Γεώργιος Ί. Ζολώτας πού γιά μιά είκοσαετία δέσποσε στό πνευματικό στερέωμα της Χίου καί ή θητεία του ως Γυμνασιάρχη άπετέλεσε τή χρυσή εποχή του Γυμνασίου. Ο Ζολώτας ήταν έπόπτης όλων των σχολείων της πόλης, κατά κάποιο τρόπο ο Ύπουργός Παιδείας της Χίου. Στους Ετήσιους απολογισμούς του Γυμνασίου γινόταν εκτενής λόγος γιά τό Εκπαιδευτικό καί Διδακτικό έργο. Παράλληλα ο Ζολώτας ένδιαφέρθηκε καί συγκέντρωσε στό Γυμνάσιο τίς Αρχαιότητες της Χίου καί τό 1886 συνέταξε τον κανονισμό του Αρχαιολογικού Μουσείου. Φρόντισε ακόμη νά προμηθευτεί έποπτικά μέσα, νά οργανώσει τά εργαστήρια Φυσικής καί Χημείας στα όποια κατά καιρούς εργάστηκαν οί αείμνηστοι καθηγητές Τσιλιμίκρας, Αντώνιος Πατρώνας, Κυριάκος Δούμουρας καί Γεώργιος Όλύμπου

Ανδρεάδης. Επίσης λειτούργησε Μετεωρολογικό Σταθμό με υπεύθυνους τόν Αντ. Πατρώνα, Κυριάκο Δούμουρα (1927) και Ανδρέα Χατζόπουλο τό 1932⁴.

Τό 1901 ό Ζολώτας ζήτησε άδεια από τήν Έφορία για νά άφοσιωθεί στή συγγραφή τής Ιστορίας τής Χίου. Στά καθήκοντά του τόν αντικατέστησαν ό Δημ.Κώνστας (1901-1902) και ό Χαραλάμπος Άλιμονάκης (1903-1906). Λόγοι υγείας δέν επέτρεψαν τήν επάνοδο του Ζολώτα στή θέση του. Έφυγε από τή ζωή τό 1906. Δύο χρόνια μετά τό θάνατό του οί μαθητές του έστησαν τήν προτομή του (28-9-1908) στή Μεγάλη αίθουσα του Γυμνασίου Χίου, έργο του γλύπτη Λάζαρου Σώχου. Στή βάση τής προτομής χαρακτήκαν τά έξής «Έσθλου διδασκάλου μνήμονες μαθηταί τήν δ'είκόν' έστησαν δείγμα άρετής δέλεαρ σοφίας».

Μετά τό θάνατό του υπηρέτησαν ως Γυμνασιάρχες οί: Νικ. Παππαδάκις (1906-1910), έξαιρετικός φιλόλογος και άρχαιολόγος, πού διετέλεσε καθηγητής και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης, Παντελής Κοντογιάννης (1910-1912), πού κι αυτός έγινε καθηγητής τής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης και Πρύτανης, Ιωάννης Χαντέλλης (1912-1914), Χαράλ. Άλιμονάκης (1914-1924), Γεώργιος Μαδιās (1924-1928, 1932-1947), Χρίστος Σαδικάκης (1928-1932), Νικ. Παπανικολάου (1947-1954), Ιωάννης Παπαλās (1954-1960), Γεώργιος Τσελεπιδάκης (1960-1963), Μιχ. Ζαχαριάδης (1963-1964), Αντ. Στεφάνου (1964-1969), Βικέντιος Σαμιωτάκης (1970-1971), Παντελής Μαυρογιώργης (1971-1978), Βύρων Μοζακίτης (1978-1979), Έμμ. Βλάχος (1980-1981), Πηνελόπη Αστροεινίδου (1980-1984), Ιω. Τάτσης (1984-1985), Παντελής Σταυρινούδης (1985-1986), Στέφ. Σκαλιστής (1986-1994).

Στό Γυμνάσιο Χίου και στό Γυμνάσιο Αρρένων Χίου δίδαξαν άξιολογοι καθηγητές όπως οί αείμνηστοι Παντελής Κοντογιάννης για έννιά χρόνια, ό Κων. Ι. Άμαντος (1874-1960) πού διακρίθηκε ως Βυζαντινολόγος, καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Ακαδημαϊκός, οί μαθηματικοί Νικ. Μελέκος, Γ. Σκαράκης, Νίκος

Σωτηράκης ,οί φιλόλογοι Στυλ. Βίος, Τρύφων Εὐαγγελίδης, Αντώνιος Κανάκης, Ἡλίας Μαδιᾶς, Σακελάρης Ψαρᾶς, Γεώργιος Ζευγώλης, Χρήστος Καλούδης, Μηνᾶς Καλούδης, Γιάννης Κουνέλλης, Κων. Μικρούδης, Αντώνης Χαροκόπος, οἱ γυμναστές Γεώργιος Παντελάρας, Νικόλαος Σπύρου, Ἀλέκος Καλούδης, ὁ θεολόγος Δημ. Σγόντζος κ.ἄ..

Μέ τήν ἱστορία τοῦ Γυμνασίου συνδέονται γεγονότα καί ἐκδηλώσεις, στά ὅποια γίνεται συνοπτική ἀναφορά: Τό καθιερωμένο ἐτήσιο μνημόσυνο τοῦ Μεγάλου Εὐεργέτη Ἀνδρέα Συγγροῦ ἀπό τό 1911 στίς 30 Νοεμβρίου στή Μητρόπολη καί σύντομη ὁμιλία μαθητῶν γιά τό ἔργο του μπροστά στήν προτομή του. Τό μνημόσυνο τοῦ Σταμ. Πρωΐου, που καθιέρωσε τό Πρῶιο κληροδότημα μέ τό ὅποιο σπούδασαν ἀρκετοί Χιῶτες στήν Εὐρώπη μέχρι το 1930. Τά Μιχάλεια βραβεῖα πού ἀπονέμονταν ἀπό τό 1920 στούς ἀριστούχους Γυμνασίου, Ἐμπορικῆς καί Παρθεναγωγείου. Ἀπό γεγονότα ἀναφέρουμε: Τήν προσωρινή παραχώρησή του τό 1922 γιά καταυλισμό τῶν προσφύγων τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς. Τήν πυρκαγιά (1-5-1929) στή δυτική πλευρά τοῦ Γυμνασίου. Τήν ἴδρυση τοῦ Γυμνασίου Ἀρρένων Χίου τό 1936. Τήν ἴδρυση τμημάτων Πρακτικῆς καί Κλασικῆς κατεύθυνσης (1960). Τή διχοτόμηση τοῦ Γυμνασίου σέ τριετές Γυμνάσιο καί τριετές Λύκειο (1964). Τήν ἐπαναφορά του (1967), τή διχοτόμηση καί πάλι (1976) σέ Γυμνάσιο καί Λύκειο. Τό 1994, μέ τήν ἴδρυση τοῦ Πολυκλαδικοῦ Λυκείου, τό 1ο Λύκειο μεταστεγάστηκε στό κτήριο τοῦ νέου σχολείου. Στό χώρο τοῦ 1ου Λυκείου ἐγκαταστάθηκε τό 1ο Γυμνάσιο Χίου.

Ὅταν καθιερώθηκαν οἱ ὀνομασίες τῶν Σχολείων τό 1ο Γυμνάσιο Χίου πῆρε τό ὄνομα «Σχολή τῆς Χίου», ὀνομασία πού εἶχε προτείνει τό Σχολεῖο. Καί εἶναι μεγάλη τιμή τό γεγονός ὅτι, κατά τήν ἐφετινή γιορτή τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, πού κατά παράδοση πραγματοποιεῖται στή Μεγάλη αἴθουσα τῶν τελετῶν τοῦ Σχολείου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν κ. Μᾶρκος ἀπένειμε στό Διευθυντή τοῦ 1ου Γυμνάσιο Χίου «Σχολή τῆς

Χίου» κ. Δημήτριο Βρούζο τό Σταυρό τοῦ Ἁγίου Ἰσιδώρου, τιμῶντας τό σύνολο τῶν ἐκπαιδευτικῶν καί τό ἔργο πού ἐπιτελεῖται διαχρονικά σ' αὐτό, στόν ἴδιο χῶρο πού ἀκτινοβόλησε ἡ Σχολή τῆς Χίου.

1. Νίκος Μ. Στουπάκης δ. φ. Γεώργιος Κορέσσιος (1570 *ci* – 1659 – 60), *Ἡ ζωή καί τό ἔργο του καί οἱ πνευματικοί ἀγῶνες τῆς ἐποχῆς του. Χίος 2000.* Κων. Ι. Ἀμαντος, *Τά γράμματα εἰς τήν Χίον κατά τήν Τουρκοκρατίαν 1566–1822.* Πειραιεύς 1946.
2. Εὐτυχία Μ. Βλυσίδου, *Ἡ Σχολή τῆς Χίου κατά τήν περίοδο 1799–1822.* Ἡ ἰδεολογική διαμάχη Ἀδαμαντίου Κοραΐ καί Ἀθανασίου Παρίου. Πρακτικά Συνεδρίου Ἑλληνικά Ἱστορικά Ἐκπαιδευτήρια στή Μεσόγειο ἀπό τήν Τουρκοκρατία μέχρι σήμερα. Χίος 18-21/10/2001 σ. 167–188.
Ἀντ. Ν. Χαροκόπος *Ἡ περιώνυμη Μεγάλη Σχολή τῆς Χίου. Τό ἱστορικό Γυμνάσιο Χίου.* Ἐκδ. Οἶκος Ἀδελφῶν Κυριακίδη 2006.
Ἀντώνιος Π. Στεφάνου *Τό Γυμνάσιον Χίου κέντρον τοῦ Ἑλληνικοῦ διαφωτισμοῦ.* Χίος 1969.
3. Στέφ. Καββάδας *Ὁ ἀρχιμανδρίτης Νίκανδρος Φιλάδελφος Γεωργιάδης. Χρονικόν τῆς Γυμνασιαρχίας του. Χιακή Ἐπιθεώρησις 11 (1973) 89–108.*
Στέφ. Καββάδας, *Ἡ ἐν Χίῳ Γυμνασιαρχία Κ. Σ. Κόντου (1859–1962)* *ΟΠ. Π. 2* (1964) 36–42.
Στέφ. Καββάδας *Πῶς ἀνεγνωρίσθη τό Γυμνάσιον (Ἀρρένων) Χίου ἰσότητιον μέ τά Γυμνάσια τῆς Ἑλευθέρας Ἑλλάδος* *ΟΠ. Π. 1* (1963) 121–124.
4. Στέριος Φασουλᾶκης *Ἡ Ἐκπαίδευσις στή Χίο. Ἀπό τήν Ἐκκλησία στό ἀστικό στοιχεῖο.* Χίος 1992 Στέριος Φασουλᾶκης *Ἀπολογισμοί τῶν σχολείων τῆς Χίου. Ἡ ἱστορική ἀξία καί ἡ σημασία τους.* Πρακτικά Συνεδρίου. Ἑλληνικά Ἱστορικά Ἐκπαιδευτήρια στή Μεσόγειο. σ. 199 – 207.
Δώρα Μονιούδη – Γαβαλά. *Τά Ἐκπαιδευτήρια τῆς πόλης τῆς Χίου τοῦ τέλους τοῦ 19ου αἰ. καί τῶν ἀρχῶν τοῦ 20οῦ αἰῶνα. Ἀρχιτέκτονες, μορφές καί ἰδεολογία* *ΟΠ. Π. σ. 325 – 332.*
5. Γεωργίου Ι. Ζολῶτα *προτομῆς ἀποκαλυπτῆρια.* Ἐν Χίῳ 27 Σεπτεμβρίου 1908 Ἐν Σύρῳ 1909.
Φιλοτεχνικός Ὅμιλος Χίου Γεώργιος Ζολῶτας *Φιλολογικόν Μνημόσυνον.* Χίος 1957.
6. Κ. Δ. Φαφαλιός, *Τό Ἰωβηλαῖον τοῦ Γυμνασίου Χίου* *Χιακή Ἐπιθεώρησις 1* (1963) 161–166.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΝ ΕΙΛΗΤΑΡΙΟΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΕΝ ΧΡΙΣΤΩΙ ΒΑΣΙΛΕΙ ΑΙΩΝΙΩΙ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΡΩΜΑΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΙΔΙΟΝ ΥΙΟΝ ΡΩΜΑΝΟΝ

ΤΟΝ ΘΕΟΣΤΕΦΗ ΚΑΙ ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝΗΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ

<Προοίμιον.>

Υἱός σοφός εὐφραίνει πατέρα, καὶ πατήρ φιλόστοργος ἐπὶ υἱῷ τέρπεται φρονίμῳ. Κύριος γάρ δίδωσι νοῦν, ἥνικα δεῖ εἰπεῖν, καὶ προστίθῃσιν οὗς τοῦ ἀκούειν· παρ' αὐτῷ θησαυρός σοφίας, καὶ ἐξ αὐτοῦ δίδοται πᾶν δῶρημα τέλειον· καθιστᾷ βασιλεῖς ἐπὶ θρόνου καὶ κυρίαν τοῦ παντός δίδωσιν αὐτοῖς. Νῦν οὖν ἄκουσόν μου υἱέ, καὶ τήνδε μεμαθηκώς τήν διδαχὴν ἔση σοφός παρὰ φρονίμοις, καὶ φρόνιμος παρὰ σοφοῖς λογισθήσῃ· εὐλογήσουσί σε οἱ λαοί, καὶ μακαριοῦσί σε πλήθῃ ἰ ἐθνῶν. Διδάχθητι, ἃ χρή σε πρό πάντων εἶδέναι, καὶ νουνεχῶς τῶν τῆς βασιλείας οἰάκων ἀντιλαβοῦ. Περί τῶν ἐνεστώτων μελέτησον, καὶ περί τῶν μελλόντων διδάχθητι, ἵνα πείραν μετ' εὐβουλίας ἀθροίσῃς, καὶ μεγαλεπήβολος ἔση περί ἰ τά πράγματα. Ἴδού ἐκτίθημί σοι διδασκαλίαν, ὥστε τῇ ἐκ ταύτης πείρᾳ καὶ γνώσει συνετισθέντα περί τὰς βελτίστας βουλὰς καὶ { τῷ } τό κοινῇ συμφέρον μὴ διαμαρτάνειν· πρῶτα μὲν ποῖον ἔθνος κατὰ τί μὲν ὠφελῆσαι δύναται Ῥωμαίους, κατὰ τί δέ βλάψαι, { καὶ ποῖον } καὶ πῶς ἕκαστον τούτων καὶ παρὰ ποίου δύναται ἔθνους καὶ πολεμεῖσθαι καὶ ὑποτάσσεσθαι, ἔπειτα περί τῆς ἀπλήστου καὶ ἀκορέστου αὐτῶν γνώμης, καὶ ὧν παραλόγως ἐξαιτοῦνται λαμβάνειν, εἰθ' οὕτως καὶ περί διαφορᾶς ἐτέρων ἐθνῶν, γενεαλογίας τε < αὐτῶν > καὶ ἐθνῶν καὶ βίου διαγωγῆς καὶ θέσεως καὶ κράσεως τῆς κατοικουμένης παρ' αὐτῶν

γῆς· καί περιηγήσεως αὐτῆς καί σταδιασμοῦ, πρὸς τούτοις καί περὶ τῶν ἐν τινι καιρῷ μεταξύ Ῥωμαίων καί διαφόρων ἐθνῶν συμβεβηκότων, καί μετὰ τοῦτα, ὅσα ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς πολιτείᾳ, ἀλλὰ καί· ἐν πάσῃ τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ κατὰ τινας χρόνους ἐκαινοτομήθη. Ταῦτα ἐσοφισάμην κατ' ἐμαυτόν, καί εἶπα γνωστά σοι ποιῆσαι, τῷ ἡγαπημένῳ μου υἱῷ, ἵν' ἔχῃς εἰδέναι τὴν ἐκάστου τούτων διαφοράν, καί πῶς ἢ μεταχειρίζεσθαι ταῦτα καί οἰκειοῦσθαι ἢ πολεμεῖν | καί ἀντιτάσσεσθαι. Πτοηθήσονται γάρ σε ὡς μεγαλοφυῆ, καί ὡς ἀπὸ πυρός φεύγονται ἀπὸ σοῦ· φεμωθήσονται τὰ χεῖλη αὐτῶν, καί ὡς ὑπὸ βελῶν τοῖς σοῖς κατατρωθήσονται ῥήμασιν. Ὁφθήσῃ αὐτοῖς φοβερός, καί ἀπὸ προσώπου σου τρόμος λήψεται αὐτούς. Καί σου ὁ Παντοκράτωρ ὑπερασπιεῖ, καί συνετιεῖ σε ὁ πλάσας σε· κατευθυνεῖ σου τὰ διαβήματα, καί ἐδράσει σε ἐπὶ βάσιν ἀσάλευτον. Ὁ θρόνος σου ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον | αὐτοῦ, καί οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἔσονται βλέποντες ἐπὶ σε, καί οὐδέν οὐ μὴ ἄφηταί σου τῶν χαλεπῶν, καθότι αὐτός σε ἐξελέξατο καί ἀπὸ μήτρας ἀφώρισεν, καί τὴν αὐτοῦ βασιλείαν ὡς ἀγαθῷ ὑπὲρ πάντας σοι ἔδωκεν, καί τέθεικεν ὡς σκέλην ἐπὶ βουνοῦ καί ὡς χρυσοῦν ἀνδριάντα ἐφ' ὑψηλοῦ, καί ὡς πόλιν ἐπ' ὄρους ἀνύψωσεν, ὥστε δωροφορεῖσθαι ὑπὸ ἐθνῶν καί προσκυνεῖσθαι ὑπὸ τῶν κατοικούντων τὴν γῆν. Ἀλλὰ σύ, Κύριε ὁ Θεός μου, οὐ ἡ βασιλεία αἰώνιος καί ἀνώλεθρος, εἰς κατευοδῶν τόν διά σοῦ ἐξ ἐμοῦ γεννηθέντα, καί ἔστω ἡ ἐπισκοπὴ τοῦ προσώπου σου ἐπ' αὐτόν, καί τό οὖς σου ἐπικλινέσθω ταῖς τούτου δεήσεσιν. Σκεπασάτω αὐτόν ἡ χεὶρ σου, καί βασιλευέτω ἕνεκεν ἀληθείας, καί ὁδηγήσει αὐτόν ἡ δεξιὰ σου· κατευθυνθείσαν αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐνώπιόν σου τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου. Πρὸ προσώπου αὐτοῦ πεσοῦνται πολέμιοι, καί λείξουσιν χοῦν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ. Κατασκιασθεῖη τό στέλεχος τοῦ γένους | αὐτοῦ

πολυγονίας φύλλοις, καί ἡ σκιά τοῦ καρποῦ αὐτοῦ ἐπικαλύψαι ὄρη βασιλεία, ὅτι διὰ σοῦ βασιλεύουσι βασιλεῖς δοξάζοντές σε εἰς τόν αἰῶνα.

- F P. 2 Υἱός – πατέρα : Prov. 10, 1. 2 ἐπὶ νιῶ – 3 φρονίμω : cf. Prov. 17, 21. 3 Κύριος – 4 ἀκούειν : Is. 50, 4 4 παρ' αὐτῶ – σοφίας : cf. Prov. 2, 6 ; Sir 1, 25. 4 ἐξ αὐτοῦ – 5 τέλειον : Iac. 1, 17. 5 καθιστᾶ – θρόνον : cf. II Paralip. 23, 20. 8 εὐλογήσουσι – ἐθνῶν : cf. Psalm. 71, 17.
- F 28 ὡς ἀπό – 29 ἀπό σοῦ : cf. Deut. 28, 7 ; Is. 10, 18. 31 τρόμος λήψεται : Is. 33, 14. 31 ὁ Παντοκράτωρ ὑπερασπιεῖ : Zach. 9, 15 32 κατευθυνεῖ σου τά διαβήματα : cf. Psalm. 39, 3 ; 118, 133 32 ἐδράσει – 33 ἀσάλευτον : cf. Sap. 4, 3. 33 Ὁ θρόνος – αὐτοῦ : Psalm. 88, 37. 34 οἱ ὀφθαλμοί – βλέποντες cf. I Paralip. 21, 3. 34 οὐδέν – 35 χαλεπῶν : cf. Iob 5, 19 ; Sap. 3, 1. 35 σε ἐξελέξατο : Deut. 14, 2. 35 ἀπό μήτρας ἀφώρισεν : cf. Galat. 1, 15. 36 τὴν αὐτοῦ – ἔδωκεν : cf. Esd. 1, 2. 36 τέθεικεν – 37 ἐφ' ὑψηλοῦ : cf. Psalm. 17, 34 ; Ezech. 40, 2. 37 ὡς πόλιν – 38 ἀνύψωσεν : cf. Matth. 5, 14. 38 ὥστε – ἐθνῶν : cf. Psalm. 71, 10. 38 προσκυνεῖσθαι – 39 γῆν : cf. Psalm. 32, 14 ; 71, 11. 40 κατευοδῶν : cf. Psalm. 67, 20, 41 ἔστω – ἐπ' αὐτόν : cf. Exod. 13, 19. 42 Σκεπασάτω – 43 χεῖρ σου : cf. Exod. 33, 22 ; Sap. 19, 8.

ΚΑΛΑΝΤΑ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ
ΑΠΟ ΤΗ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΤΗΣ 96 ΑΔΤΕ

ΚΑΛΗΣΠΕΡΙΩ ΦΕΡΝΟΝΤΑΣ ΑΓΕΡΑ ΜΥΡΩΜΕΝΟ
ΑΠ' ΤΑ ΑΦΡΙΣΜΕΝΑ ΚΥΜΑΤΑ ΧΙΛΙΟΤΡΑΓΟΥΔΙΣΜΕΝΟ
Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΠΟΥ ΡΘΑΜΕ ΠΕΤΡΑ ΝΑ ΜΗΝ ΡΑΓΙΣΕΙ
ΚΙ Ο ΝΥΚΟΚΥΡΗΣ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΝΑ ΖΗΣΕΙ
ΑΓΙΕ ΜΟΥ ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΜΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΕ ΜΟΥ ΝΙΚΟΛΑ
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕ ΤΟΥΣ ΝΑΥΤΙΚΟΥΣ ΤΗΝ ΩΡΑ ΤΟΥ ΚΥΚΛΩΝΑ
ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΝΑ ΣΤΕ ΚΑΛΑ ΚΙ ΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΚΟΙ ΣΑΣ
ΝΑ ΡΘΟΥΝΕ ΤΑ ΞΕΝΑΚΙΑ ΣΑΣ ΚΙ ΟΛΟΙ ΟΙ ΝΑΥΤΙΚΟΙ ΣΑΣ
ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΑΓΑΠΗ ΕΙΡΗΝΗ ΥΓΕΙΑ
ΚΑΛΗ ΚΑΡΔΙΑ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΚΑΙ ΘΕΙΑ ΕΥΛΟΓΙΑ
ΑΡΧΙΜΗΝΙΑ ΚΙ ΑΡΧΗ ΧΡΟΝΙΑ ΨΗΛΗ ΜΟΥ ΔΕΝΤΡΟΛΙΒΑΝΙΑ
ΚΙ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΓΕΝΑΡΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΒΑΣΙΛΗ ΜΟΥ ΑΠΟ ΠΟΥ 'ΡΧΕΣΑΙ ΚΙ ΑΠΟ ΠΟΥ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙΣ
ΚΑΙ ΒΑΣΤΑΣ ΚΑΙ ΒΑΣΤΑΣ ΡΟΔΑ ΚΑΙ ΡΑΙΝΕΙΣ
ΚΑΤΣΕ ΝΑ ΦΑΣ ΚΑΤΣΕ ΝΑ ΠΙΕΙΣ ΚΑΤΣΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΟΥ ΝΑ ΠΙΕΙΣ
ΚΑΤΣΕ, ΚΑΤΣΕ ΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΣ ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΕΙΣ
ΚΙ ΕΒΓΑ ΚΙ ΕΒΓΑ ΝΑ ΜΑΣ ΚΕΡΑΣΕΙΣ
ΠΟΥ ΝΑ ΖΕΙΣ ΠΟΥ ΝΑ ΖΕΙΣ ΚΑΙ ΝΑ ΓΕΡΑΣΕΙΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ κ. ΜΑΡΚΟΥ

- Έκδοτης: Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ.
- Απευθύνεσθε: «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» - Ιερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρών και Οίνουσσων - Κων. Αμάντου 24, Τ.Κ. 82100 - ΧΙΟΣ.
- Ιστοσελίς: <http://www.imchiou.gr>
- Η «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές αυτοπροαίρετες δωρεές αναγνωστών, υπέρ του κατηχητικού και φιλανθρωπικού έργου.
- IBAN GR 98 0110 4900 0000 4900 0199 68

«Υπέρ τῆς Ἑλληνικῆς Νήσου ταύτης»
(Ι. Προσκύνημα Ζωοδόχου Πηγῆς νήσου Παναγιάς Οἰνουσσῶν).

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος κατὰ τὴν Ἑξόδιον Ἀκολουθίαν τοῦ
Βασιλέως Κωνσταντίνου (Ι. Μητρ. Ναός Ἀθηνῶν, 16.01.2023).

Ὁ Σεβ. Χίου εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην,
Κέντρον Πολιτισμοῦ Ἱδρύματος «Σταῦρος Νιάρχος» (19.01.2023).